

12. říjen 2016

středa 13:15-14:45 – místnost KB 2.18

Explicácia a kritérium jednoduchosti

Mgr. Lukáš Bielik, Ph.D.

(Filozofická fakulta UK v Bratislavě)

Abstrakt:

Explicácia predstavuje jednu z metód revidovania jazyka vedy i filozofie. Vo svojom príspevku vychádzam z Carnapovho projektu explicácie. Sústreďujem sa pritom na prípady, keď máme k dispozícii dve (resp. viaceré) explicácie, ktoré i) majú spoločné to isté explicandum (t. j. pojem, ktorý je predmetom a východiskom explicácie), a ii) ich explicáty (t. j. pojmy, ktoré majú nahradiť dané explicandum) spĺňajú (carnapovske) podmienky podobnosti, plodnosti a presnosti v (približne) rovnakej miere. V takých prípadoch bude rozhodujúce štvrté kritérium – kritérium jednoduchosti (explicátu). Na rozdiel od Carnapa, ktorý jednoduchosť explicátu chápal ako sekundárnu vlastnosť, ktorú možno posúdiť vo vzťahu k prvým trom kritériám, však toto kritérium chápem ako kľúčové a navyše empiricky testovateľné. Na základe *princípu inštrumentálnej jednoduchosti*, ktorý navrhujem akceptovať a v prospech ktorého aj argumentujem, platí, že *ceteris paribus*, čím jednoduchší je explicát, tým pravdepodobnejšie prežije v konkurencii s ostatnými explicátmi.

